

Familia Amanitaceae

***Amanita caesarea* – crăițe, burete domnesc (Fig. 13)**

Când este tânără are aspectul unui ou din cauză că este învelită într-un velum universale. Pe măsură ce crește volva se rupe și se disting pălăria și piciorul de culoare galbenă, asemănătoare gălbenușului de ou.

Pălăria la început globuloasă, mai apoi convexă, la maturitate plană, are culoare roșie-portocalie, diametrul de 10-20 cm, fiind acoperită pe partea superioară de o cuticulă netedă, lucioasă, puțin lipicioasă ce se desprinde cu ușurință. Pe partea inferioară a pălăriei se află regiunea himenială alcătuită dintr-un număr foarte mare de lamele, dese, înalte, puțin păroase, de culoare galbenă. Piciorul înalt de 8-15 cm de culoare galbenă, formă cilindrică cu baza înfășurată într-o volvă scoarțoasă, cu numeroși lobi pe margine, este prevăzut pe partea superioară cu un inel lat, membranos.

Pulpa ciupercii, albă-gălbuie cu miros și gust foarte plăcut este mult căutată de om. Crește prin arboretele de stejar, castan, pe soluri acide, la sfârșitul verii și debutul toamnei.

***Amanita muscaria* – muscariță, pălăria șarpelui (Fig. 14)**

Pălăria la început globuloasă, apoi convexă, la maturitate plată, cu un diametru de 8-20 cm, este de culoare roșie cu solzi albi pe partea superioară, iar pe partea inferioară, regiunea himenială este constituită dintr-un număr mare de lamele foarte dese de culoare albă, uneori cu nuanțe gălbui. Piciorul înalt de 10-22 cm, cilindric și solzos, cu baza bulboasă, acoperită de negi, este prevăzut în partea superioară cu un inel membranos, alburui, foarte lat și lăbărțat.

Pulpa acestei ciuperci este foarte otrăvitoare deoarece conține o toxină numită muscarină, care acționează asupra ficatului și sistemului nervos, producând diaree, vomă, transpirații, tulburări nervoase, uneori chiar moartea.

Este întâlnită frecvent în pădurile de foioase și conifere, de la câmpie până în etajul subalpin, vara-toamna.

Fig. 13 *Amanita caesarea* -
crăițe, burete domnesc

Fig. 14 *Amanita muscaria* -
muscariță, pălăria șarpelui

***Amanita pantherina* – buretele panterei, buretele pestriț (Fig. 15)**

Pălăria cu un diametru de 6-10 cm, este de culoare cafenie-cenușie până la ocrumăsliniu, lucioasă, netedă acoperită cu numeroși solzișori albi.

Piciorul înalt de 7-14 cm, este cilindric, cu baza bulboasă, acoperită de o volvă fragmentată în 2-4 fâșii concentrice, în partea superioară cu inelul fragil care dispare de timpuriu.

Este foarte toxică din cauza conținutului bogat în toxina muscarina. Este frecvent întâlnită în pădurile de foioase și în cele de conifere, din regiunea de câmpie până în cea montană, vara-toamna.

***Amanita phalloides* – buretele viperei (Fig. 16)**

Este o ciupercă micorizantă care trăiește în parteneriat de simbioză cu rădăcinile mai multor specii de arbori din pădure.

Piciorul înalt de 6-12 cm și gros de 1-2 cm, este albicios, uneori marmorat, cilindric, dilatat la bază și învelit într-o volvă mare albă, cu marginea crestată sau întreagă. Inelul este alb, membranos, cu tendință de alunecare spre baza piciorului. Este specia cea mai otrăvitoare dintre amanite, producând moartea în proporție de 95% din cauza toxinelor amanitina și faloidina. Crește în grupuri prin pădurile de foioase și conifere, dar mai ales în cele de castan, mestecăn, în alunișuri, vara-toamna.

Fig. 15 *Amanita pantherina* - buretele panterei, buretele pestriț

Fig. 16 *Amanita phalloides* - buretele viperei

Familia *Lepiotaceae*

Lepiota procera – buretele șerpesc, cucu (Fig. 17)

Este o ciupercă zveltă, frumoasă cu pălăria larg convexă, de 10-30 cm în diametru, în formă de umbrelă de culoare maro-închisă, acoperită cu solzi maronii dispuși concentric, spre margine cu franjuri. Regiunea himenială are lamelele dese, înalte, inițial albe, iar mai târziu maronii cu nuanțe roșcate. Piciorul înalt de până la 35 cm este cilindric, gol pe dinăuntru, bulbos la bază, acoperit cu solzi mici dispuși în cercuri concentrice sau benzi ondulate, care îi dă aspectul de piele de șarpe. În partea superioară a piciorului se află un inel dublu, mare, tare, membranos și mobil. Are pulpa albă, moale, cu miros și gust plăcut fiind comestibilă. Crește în luminișuri, poieni, margini de pădure, pajiști, din vară până la începutul toamnei, de la câmpie până în etajul montan.

Familia *Tricholomataceae*

Armillaria melea – ghebe (Fig. 18)

Are pălăria globuloasă la început, apoi în formă de pânză, mai târziu plată cu diametrul de 4-10 cm, culoare galbenă ca mierea (pe plop, salcâm), gălbuie-maronie (pe stejari), brun-roșcată (pe conifere), acoperită cu solzi maronii, ascuțiți, curbați, mai rari spre margine și mai deși în centrul pălăriei. Piciorul alungit de 5-15 cm, cilindric, curbat spre bază, elastic, are aceeași culoare ca și pălăria.

La exemplarele tinere, inelul cărnos se unește cu pălăria formând o cortină protectoare, la cele mature cortina se rupe iar inelul alb membranos cu partea superioară fin

zițată este persistent. Regiunea himenială este alcătuită din numeroase lamele înguste, dese și decurente pe picior.

Crește parazită dar și saprofită în grupuri de 20-40 exemplare pe rădăcinile și la baza trunchiului arborilor vii, pe cioate, pe buștenii abandonati, pe bucăți de lemn căzute la pământ producând putrezirea albă a lemnului. Corpurile de fructificare cu carnea albicioasă, fragedă, comestibilă, se dezvoltă toamna.

Fig. 17 *Lepiota procera* – buretele șerpesc, cuci

Fig. 18 *Armillaria melea* – ghebe

Familia Russulaceae

***Russula virescens* – vinețică petriță, oiană verde (Fig. 19)**

Pălăria de 6-14 cm în diametru, groasă, cărnoasă, la început globuloasă, apoi convexă, mai târziu plată, este acoperită pe partea superioară cu o cuticulă de culoare verde-deschisă, verde-arămie, verde-albăstruie cu negi verzui-arămii de formă poligonală, și care se desprinde ușor. Pe margine pălăria este plesnită, iar pe partea sa inferioară se află regiunea himenială cu lamelele foarte dese, înalte, cărnoase și albicioase, piciorul înalt de 4-10 cm, este alb, cilindric, robust, compact, lipsit de inel și fără volvă. Crește în grupuri, uneori numeroase prin iarba rară, frunzișul litierei aflat în descompunere, în lungul potecilor, prin luminișuri, în liziera pădurilor de foioase, vara-toamna, din regiunea colinară până în cea montană. Este comestibilă, având pulpa albă, compactă, cu gust dulce, putând fi consumată chiar și crudă.

***Russula cyanoxantha* – vinețica porumbeilor, oiță, oiană (Fig. 20)**

Pălăria de 4-12 cm în diametru colorată într-o diversitate bogată de culori, cel mai adesea violaceu cu nuanțe spre roz sau negru, este acoperită de o cuticulă netedă, lucioasă, striată radial care se desprinde ușor.

Piciorul înalt de 5-8 cm, gros de 1-3 cm, este alb, cilindric, mai îngroșat la mijloc și subțiat la bază. Lamellele sunt albe, dese, cărnoase, unsuroase la pipăit, concrescute cu piciorul sau slab decurente. Este comestibilă având pulpa albă, densă, fragedă, cu miros plăcut și gust de alună. Ciupercă micorizantă crește în grupuri prin pădurile de foioase și rășinoase din regiunea de câmpie până în cea montană, vara-toamna.

Fig. 19 *Russula virescens* – vinețică petriță, oiană verde

Fig. 20 *Russula cyanoxantha* – vinețica porumbeilor, oiță, oiană

***Lactarius piperatus* – bureți iuți, iuțari (Fig. 21)**

Pălăria de 6-16 cm în diametru, piciorul înalt de 5-10 cm, ambele de culoare albă, alb-imaculat, conțin un latex alb cu gust iute, care în contact cu aerul se colorează în gălbui-verzui.

Ciupercă micorizantă ce crește în grupuri numeroase prin locuri umbrite, pe soluri jilav-umede din pădurile de foioase și conifere, vara-toamna. Este comestibilă mai ales în tinerețe când are pălăria de formă globuloasă și până cel mult în formă de pălnie.

***Lactarius deliciosus* – rășcov, lăptucă (Fig. 22)**

Prezintă o pălărie de 6-12 cm în diametru, de culoare galbenă-portocalie cu zone concentrice într-o nuanță mai închisă, cu altele de o nuanță mai deschisă. Piciorul înalt de 4-8 cm, cilindric, gol pe dinăuntru, are aceeași culoare ca și pălăria. Pulpa este compactă, fragilă cu miros plăcut, când este ruptă secretă un suc lăptos, gros, de culoare portocalie, cu gust dulce.

Este comestibilă putând fi consumată și în stare crudă. Crește prin pădurile de foioase și conifere din etajul montan, vara-toamna.

Fig. 21 *Lactarius piperatus* –
bureți iuți, iuțari

Fig. 22 *Lactarius deliciosus* –
râșcov, lăptucă

Familia *Pleurotaceae*

Pleurotus ostreatus – păstrăvul de fag (Fig. 23)

Are corpul sporifer (bazidiofructul), cărnos cu pălăria de 6-14 cm în diametru, în formă de scoică, la început convexă, apoi plată, netedă, de culoare albastră-neagră sau gri închis cu nuanțe violet, cu marginea răsucită.

Lamelele sunt albe, paralele, cărnoase și decurente până la baza piciorului. Inserția pălăriei pe picior este excentrică sau chiar complet laterală. Piciorul înalt de 3-6 cm, compact, alb, îngroșat în partea de sus și subțiat la bază este acoperit de perișori fini, albi.

Pulpa (carnea) pălăriei și piciorului este de culoare albă, fragedă, cu miros și gust plăcut. Ciupercă saprofită mai rar parazită crește în buchete de câte 6-10 indivizi cu pălăriile suprapuse, formând tufe compacte pe trunchiurile în curs de uscare sau moarte ale arborilor de fag, plop, stejar, nuc, chiar la o înălțime considerabilă de sol, toamna-iarna.

În cultură pretinde un regim termic de +12°C până la +16°C, nefiind pretențioasă la spațiul de cultură (pivnițe, grajduri, sere, mine etc).

Pleurotus florida – păstrăvul crem-roșiatic

Are pălăria de formă oval-alungită suprapusă în buchet, de culoare roșiatică, brună, galben-crem sau alb-cenușie. Piciorul înalt de 1-5 cm, este alb și dispus lateral. Această ciupercă este în general mai mică decât *Pleurotus ostreatus*, crește în buchete, însămânțată pe substrat nutritiv-celulozic, la o temperatură cuprinsă între +17°C și +24°C.

Are pulpa (carnea) puțin celulozică, mai crocantă, mai gustoasă cu valoare nutritivă mai ridicată decât la *Pleurotus ostreatus*.

Familia *Strophariaceae*

Stropharia rubra-rugosa – ciuperca pentru paie

Este o ciupercă saprofită cu pălăria de 6-14 cm în diametru, foarte cărnoasă, de formă convexă, culoare maronie, brun-închisă, în nuanțe violacee, cu marginea răsfântă spre înăuntru și tendințe de crăpare la maturitate.

Regiunea himenială are lamelele dispuse radiar, înalte, distanțate între ele, de culoare violetă cu nuanțe de gri. Piciorul înalt de 8-15 cm, cilindric, gros, tare, prezintă la locul de inserție cu pălăria un inel lat, fragil și striat pe ambele fețe. Pulpa (carnea) este albă fără miros și gust perceptibil. Este bună, comestibilă. Crește pe paie rămas pe miriști, pe cocenii de porumb, dar și pe mici fragmente de lemn, primăvara-vara.

Poate fi cultivată pe paie, în pivnițe, grajduri, ciupercării, cu începere din luna ianuarie, în regim termic crioil de +12°C până la +16°C, putând fi recoltată la sfârșitul lunii martie.

Familia *Coprinaceae*

Coprinus comatus – buretele cu perucă (Fig. 24)

Are pălăria de 3-8 cm în diametru, conică sau în formă de clopot, acoperită de solzi mari, zbârciți, de culoare ocru-deschis, care îi dau un aspect lănos.

Regiunea himenială este alcătuită din lamele albe, foarte dese, subțiri, înalte, libere, cu spori negri. Piciorul înalt de 5-18 cm, este alb, cilindric, gol pe dinăuntru, în partea superioară cu un inel alb, membranos foarte fragil, iar în cea inferioară cu o umflătură bulboasă înfășurată într-o volvă subțire. Este o ciupercă saprofită, nitrofilă ce crește în grupuri mari prin grădini, parcuri, pajiști, locuri bogate în substanțe organice (bălegar). Are pulpa (carnea) albă, fragilă, cu miros și gust plăcut, fiind foarte bună pentru consumul alimentar cât este tânără.

Se pretează la cultura în pivnițe pe un substrat bogat în gunoi de cal sau de porc, la temperaturi de +15°C până la +18°C.

Fig. 23 *Pleurotus ostreatus* –
păstrăvul de fag

Fig. 24 *Coprinus comatus* –
buretele cu perucă